

Bruselj, 3. maj 2019
(OR. en)

8763/19

JEUN 64
EDUC 221
SOC 330
EMPL 245

DOPIS

Pošiljatelj: generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Št. predh. dok.:   8308/19 + COR1

Zadeva: Mladi kot gonilo demokracije v Evropski uniji
                      – orientacijska razprava

Priloženi dokument za razpravo je predsedstvo pripravilo po posvetovanju z Delovno skupino za mladino kot izhodišče za orientacijsko razpravo na zasedanju Sveta za izobraževanje, mladino, kulturo in šport 22. in 23. maja 2019.

Seja Sveta za izobraževanje, mladino, kulturo in šport (Bruselj, 22. maj 2019) – orientacijska razprava o mladih

**Mladi kot gonilo demokracije v Evropski uniji
– dokument predsedstva za razpravo –**

1. Mladi in demokracija

Demokracija je eno od temeljnih načel, na katerih je bila zgrajena EU in na podlagi katerih delujejo njene institucije. Njeno utrjevanje in podpiranje je ključno za zagotavljanje blaginje državljanov EU.

Kar zadeva mlade in demokracijo, odnos EU z mladimi večinoma temelji na členu 165 Pogodbe o delovanju EU, v katerem je določeno, da je „spodbujanje sodelovanja mladih v demokratičnem življenju v Evropi“ eden izmed ciljev dejavnosti Unije. V skladu s to določbo je cilj nedavno sprejete strategije EU za mlade za obdobje 2019–2027 spodbujanje udeležbe mladih v demokratičnem življenju, v njej pa so omenjeni tudi „način delovanja naših demokracij“, „družbenoekonomska izključenost“ in „izključenost iz demokratičnih procesov“ ter „demokratični primanjkljaji v procesih EU“¹. Vseh teh vprašanj bi se morali lotiti z gradnjo mostov do mladih, da bi imeli ti večje zaupanje v demokracijo kot sistem vladanja, ki daje rezultate in ki mlade vabi k sodelovanju.

Absolutno gledano je sodelovanje mladih z vidika udeležbe na volitvah še vedno precej nizko, vendar se zdi, da se krepi, in medtem ko nestrpnost čakamo, ali se bo ta trend potrdil na prihajajočih evropskih volitvah, se je treba zazreti tudi dlje v prihodnost. Pogled mladih zagotovo seže dlje od volitev, saj je pri njih zaznati vse večjo pripravljenost za dejavnejše udejstvovanje v mladinskih organizacijah, nevladnih organizacijah in celo političnih strankah, čeprav je njihov delež med člani še vedno precej majhen. Za mlade je postalo privlačnejše tudi prostovoljstvo, zlasti takšno, ki je usmerjeno v lokalno skupnost.

---

¹ Strategija Evropske unije za mlade, UL C 456, 18.12.2018.

Vse to jasno kaže, da današnje mlade generacije niso ravnodušne. Vseeno pa se jim zdi, da je sodelovanje v demokraciji za EU manj pomembna prednostna naloga od izobraževanja in usposabljanja, varstva okolja in boja proti podnebnim spremembam, zaposlovanja ter migracijskih in begunskih vprašanj². To pa ne pomeni nujno, da mladih demokracija ne zanima. Ravno nasprotno: osem od desetih mladih Evropejcev meni, da bi bilo treba podpreti izobraževalne programe, ki spodbujajo kritično razmišljanje in boljše izobraževanje o pravicah in dolžnostih državljanov EU ter delovanju EU in njenih institucij – kar so vse ključni elementi za zagotavljanje nemotenega delovanja sodobne demokracije³.

Glede na navedeno je treba ugotoviti, da mladi demokracijo doživljajo kot vrednoto, vendar je treba storiti več, da bi se zasidrala v njihovih srcih in še posebej glavah. Poleg tega moramo zagotoviti, da se bodo mladi počutili vključene in da bodo lahko dejavno sodelovali v demokratičnem življenju EU in držav članic. Za to pa je treba upoštevati več vidikov.

2. Kako mlade spodbuditi, da bi dejavneje sodelovali v demokratičnem življenju EU

a) Privlačnost alternativnih političnih naracij

V razmerah, v katerih vladata materialna negotovost in stiska (visoka in dolgotrajna brezposelnost, revščina zaposlenih, majhna možnost družbene mobilnosti itd.), lahko naracija, ki poudarja demokracijo, temeljne človekove pravice in medkulturni dialog, izgubi podporo, zlasti če demokratične vlade predolgo iščejo odgovore na te izzive. Zato ne bi bilo presenetljivo, če bi državljani, ne glede na starost, prisluhnili tistim, ki trdijo, da imajo enostavne rešitve za družbene in gospodarske težave.

Danes je izkoriščanje nezadovoljstva ljudi za lastne interese lažje zaradi večje povezljivosti in novih informacijskih tokov, ki omogočajo širjenje dezinformacij. Zato je ključno, da se več pozornosti nameni temu, kako se različne možnosti, ki jih ponuja politika, formulirajo, predstavijo in implementirajo.

---

² Raziskava Flash Eurobarometer 455, European Youth (2017). Raziskavo je na zahtevo Generalnega direktorata Evropske komisije za izobraževanje, mladino, šport in kulturo izvedlo TNS Political & Social.

³ Prav tam, str. 2.

b) Nove in spreminjajoče se oblike moči in participacije mladih

Kljub opisanemu napredku še vedno obstaja prepričanje, da tradicionalne oblike participacije pri odločanju (glasovanje, politične stranke, mladinske organizacije, sodelovanje v javnih razpravah itd.) mlade generacije ne zanimajo preveč. Glasovanje na volitvah v rednih časovnih presledkih morda ni več dovolj, da bi mlade pritegnili k sprejemanju odločitev, in vrednote, ki opredeljujejo tradicionalno strukturo moči, v primerjavi z vsečnejšimi alternativami niso nujno privlačne⁴:

Te nove oblike moči in participacije vsekakor sprožajo vprašanja o reprezentativnosti sistemov odločanja in upravljanja.

⁴ Alex Farrow, Youth Participation: Closer to the Edge of Participation and Activism, SALTO Think Tank on Youth Participation, Tallinn, 2018, dostopno tukaj.

c) Uporaba in vpliv tehnologije

Nove tehnologije lahko tudi zmanjšajo razdaljo med državljani in vladnimi institucijami ter omogočajo hitro komunikacijo in izražanje mnenj. Mlade generacije večinoma nimajo težav z uporabo družbenih medijev: to je njihova močna točka, ki bi jo bilo treba upoštevati.

Vendar je treba večjo pozornost nameniti tudi:

- digitalnemu razkoraku med mladimi in dejstvu, da ga je treba odpraviti;
- sklenitvi komunikacijskega kroga – mlade sprašujemo za mnenje in ti ga tudi izrazijo ter sodelujejo pri odločanju, toda tudi rezultate jim je treba sporočiti in utemeljiti na njim prijazen način;
- digitalni participaciji, ki za zagotavljanje kakovosti in dosega nima takšnih mehanizmov, kot jih imajo bolj tradicionalne oblike participacije.

3. Vprašanja za orientacijsko razpravo ministrov

Vabimo vas, da na orientacijski razpravi na seji Sveta za mladino 22. maja obravnavate vprašanja iz tega dokumenta. Pri tem boste morda želeli odgovoriti na naslednji vprašanji:

1. **Kako bi se lahko države članice in institucije EU odzvale na izzive, opisane v tem dokumentu, da bi med mladimi okrepile zavezanost demokratičnim načelom?**
2. **S katerimi ukrepi bi se lahko mlade generacije najučinkoviteje spodbudile, da bi bolj sodelovale v demokratičnem življenju EU in njenih držav članic, ob upoštevanju njihovih močnih točk, zanimanj in profila?**